

ลงชื่อตรวจรับพัสดุแทน ทั้งที่ไม่ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ ฯ มีผลใดตามมา

บทนำ

วันนี้ผู้เขียนขอเสนอบทความที่เกี่ยวข้องกับงานพัสดุ กล่าวคือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หากไม่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ แต่ได้ดำเนินการทำหน้าที่ตรวจรับพัสดุแทนคณะกรรมการตรวจรับพัสดุที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบราชการ ซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้ ได้ส่งผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่ผู้ที่ไม่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ และคณะกรรมการตรวจรับพัสดุที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบราชการ ซึ่งบทความนี้จะนำเสนอเนื้อหาเป็นบทความที่น่าสนใจ สำหรับผู้สนใจสามารถศึกษาได้จากบทความดังที่แนะนำเสนอนี้ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านไม่มากก็น้อย

หลักการและเหตุผล

การดำเนินการกระบวนการตรวจรับพัสดุ ถือเป็นกระบวนการหนึ่งที่หน่วยงานของรัฐ ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานไม่อาจที่จะละเลยไม่ปฏิบัติตามขั้นตอน หรือเงื่อนไขที่ได้กำหนดเอาไว้ได้ ซึ่งหากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น ไม่ได้ปฏิบัติตามขั้นตอน หรือเงื่อนไขที่พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง ฯ และระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้กำหนดเอาไว้ แม้จะกระทำโดยอ้างเหตุผลใดก็ตาม ก็ย่อมส่งผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างไม่อาจเลี่ยงได้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคลากรในองค์กรใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้ามาศึกษาข้อมูลดังกล่าว

เนื้อเรื่องบทความ

ผู้ฟ้องคดี ดำรงตำแหน่งรองเสนาธิการฐานทัพเรือ ทำหน้าที่กองขนส่งและรักษาการหัวหน้าแผนกส่งกำลังบำรุง ฐานทัพเรือ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการก่อสร้างบำรุง ซ่อมบำรุง การจัดหา การสะสม การจัดซื้อจัดจ้าง ฯลฯ ได้ยื่นฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (กองทัพเรือ) และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (ผู้บัญชาการทหารเรือ) ต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

มูลกรณี เกิดจากผู้ฟ้องคดี ไม่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ แต่ได้อาศัยอำนาจหน้าที่ทางบริหาร ลงนามตรวจรับพัสดุ (อะไหล่รถยนต์) แทนนาวาตรี ก. ,เรือเอก ข. ,เรือเอก ค.และเรือโท ง. ซึ่งเป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุที่ผู้บัญชาการฐานทัพเรือได้มีคำสั่งแต่งตั้งโดยเฉพาะ โดยผู้ฟ้องคดีให้เหตุผลว่า เหตุที่ต้องลงนามตรวจรับพัสดุไว้ก่อน เพื่อให้ทันเบิกจ่ายเงิน จึงเป็นเหตุให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุที่ได้รับการแต่งตั้ง และเป็นผู้ได้บังคับบัญชา จำใจต้องลงนามตรวจรับพัสดุ โดยไม่มีการตรวจรับจริง

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (กองทัพเรือ) จึงมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดี และคณะกรรมการตรวจรับพัสดุชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ผู้ฟ้องคดี จึงอุทธรณ์คำสั่งต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (ผู้บัญชาการทหารเรือ) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดี จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า แม้ผู้ฟ้องคดีจะดำรงตำแหน่งรองเสนาธิการฐานทัพเรือ ทำหน้าที่กองขนส่งและรักษาการหัวหน้าแผนกส่งกำลังบำรุง ฐานทัพเรือ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการก่อสร้างบำรุง ซ่อมบำรุง การจัดหา การสะสม การจัดซื้อจัดจ้าง ฯลฯ แต่ถือเป็นอำนาจหน้าที่ทางบริหาร มิใช่อำนาจหน้าที่ เฉพาะเจาะจง การที่ผู้ฟ้องคดี ในฐานะผู้บังคับบัญชา ได้ลงนามรับพัสดุอะไหล่รถยนต์ โดยไม่มีหน้าที่ ในการตรวจรับพัสดุ จึงเป็นการกระทำไปโดยไม่มีอำนาจ และยังเป็นเหตุให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาอำเภกรง ไม่กล้าที่จะไปรื้อการตรวจรับอะไหล่รถยนต์ที่จัดซื้อ และคณะกรรมการ ตรวจรับพัสดุได้ให้การยืนยันว่าไม่เคยเห็นอะไหล่รถยนต์ที่จัดซื้อ แต่ต้องลงลายมือชื่อตรวจรับพัสดุ เนื่องจากผู้ฟ้องคดีได้ลงชื่อรับอะไหล่รถยนต์แล้ว นอกจากนั้น ลายมือชื่อของผู้ขายในใบเสร็จรับเงินก็ไม่ใช้ ลายมือชื่อของผู้ขาย จึงเป็นที่เชื่อได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้ลงชื่อรับพัสดุโดยไม่มีอะไหล่รถยนต์ตามที่จัดซื้อจริง อีกทั้งการส่งมอบอะไหล่ดังกล่าวหากมีอยู่จริงก็ยังมีเวลาตรวจรับได้ โดยเมื่อพิจารณาตามใบเสร็จรับเงิน ที่ผู้ฟ้องคดีเข้าไปเกี่ยวข้อง ก็ยังอยู่ในช่วงเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๔๕ ซึ่งยังมีเวลาเพียงพอ ที่จะตรวจรับพัสดุได้ทันปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๕ การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าต้องลงชื่อรับพัสดุอะไหล่รถยนต์ ไว้ก่อน แล้วจึงส่งมอบให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุตรวจต่อไปเพื่อให้ทันเบิกจ่ายเงินค่าอะไหล่ จึงไม่มีน้ำหนัก ที่จะรับฟังได้ คำสั่งเรียกให้ผู้ฟ้องคดีชี้ชัดใช้คำสั่งใหม่ทดแทนจึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

สรุป

จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. ๑๓๓๘ /๒๕๖๐ ได้วางบรรทัดฐานเอาไว้ว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น หากได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ใด จะต้องปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความละเอียดรอบคอบ ระมัดระวัง และอยู่ในกรอบของกฎหมาย แต่หากไม่มีหน้าที่รับผิดชอบให้เข้าไป ทำหน้าที่ใด แต่ได้เข้าไปกระทำ ถือว่าเป็นการกระทำไปโดยไม่มีอำนาจ จึงเป็นการจงใจฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติ ตามกฎหมาย หรือระเบียบของทางราชการ ซึ่งหากการกระทำใดก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ถือว่าเป็นการกระทำละเมิด ซึ่งหน่วยงานของรัฐมีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทนได้ ซึ่งจากตัวอย่างดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการตรวจรับพัสดุก็มีหน้าที่ในส่วนของตนเช่นกัน หากลงนามตรวจรับ พักดูทั้งที่ไม่มีการตรวจรับจริง แล้วก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ถือเป็นความบกพร่องในหน้าที่ ของตน ก็ต้องรับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทนให้แก่ทางราชการตามสัดส่วนแห่งความรับผิดชอบด้วยเช่นกัน

หมายเหตุ อ้างอิงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๓๓๘/๒๕๖๐

จัดทำโดย ฝ่ายวินัยและส่งเสริมคุณธรรม
กองการเจ้าหน้าที่
องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์
ผู้เรียบเรียง นายจิรัฏฐ์ รอบรัตน์ นิติกรปฏิบัติการ

